

JESÚS CIVERA

Tempesta a l'arquebisbat

Els moviments valencianistes –quatre gats mal comptats–, els corrents progressistes –dos gats i mig– i, sobretot, els rectors de poble i del poble, de l'església valenciana, s'han quedat sense el seu referent oficial en l'arxidiòcesi valentina, el bisbe auxiliar Rafael Sanus. D'Alcoi, per a més senyes. El prelat ha dimitit davant el Vaticà al·legant diferències profundes amb l'arquebisbe García Gasco, de Toledo, conservador i molt espanyolista. Últimament, fins i tot els bisbes dimiteixen. Ho va fer Joan Carretera davant Roma i davant el cardenal de Barcelona, Ricard Maria Carles, per raons nacionalistes que vénen al cas, perquè el “cas Sanus” posseeix tantes ramificacions identitàries com es desitgen, i aquí està la denúncia del monsenyor d'Alcoi, pública i publicada, sobre la marginació del valencià en la litúrgia i en la catequesi. Potser és un signe inequívoc, que els bisbes se'n vagen, d'aquella decadència d'Occident auscultada per Spengler, que ha arribat amb retard però que ha arribat, no com altres.

Sanus va començar el seu calvari particular quan García Gasco va substituir Roca Cabanellas al capdavant de la jerarquia valenciana. Es va entendre llavors que el relleu natural de Roca havia de personificar-se en Sanus, bisbe estimat al país i interlocutor dels rectors de base –i també d'altura–, cridat a aprovar amb nota l'assignatura pendent de l'església valenciana: la valencianització de l'estructura eclesiàstica i l'ús de la llengua en la litúrgia. Doncs ni flors. Just el contrari. La Conferència Episcopal nomenà el conservador García Gasco, un paracaigudista en termes polítics, i va ajornar per als segles venidors la inclusió del fet diferencial, diguem-ho així, en el col·lectiu catòlic. García Gasco manté la tesi, que no és sinó una justificació estratègica, que les esferes polítiques han de decidir primer les qualificacions normatives de la llengua –mitjançant la *non nata* Acadèmia Valenciana de la Llengua– i ja després, molt des-

prés, acceptar-la en els campanars del Senyor com a paraula de l'Acadèmia. En el fons s'amaga la individualitat d'una idea: la renúncia conscient a desenvolupar àmbits de normalització lingüística paral·lels a la Llei d'Us i de la Generalitat. Entre el valencià pres com a matèria reivindicada i l'esperit contrari de Gasco a la seua manifestació eclesiàstica no existeix cap dialèctica possible. L'única síntesi transformadora d'aquesta realitat estava en mans del bisbe Sanus. I ha acabat dimitint. Dimitint per l'apartament a què l'ha sotmès l'ac-

Sanus ha preferit destapar allò que tothom sabia però que ningú no s'atrevia a admetre: la divisió al si del col·legi episcopal.

tual arquebisbe durant vuit anys de passió tràgica. Aquell dia, que passarà a la història, García Gasco, a Roma, va decidir regalar la cerimònia a l'altre bisbe auxiliar, Jesús Murgui, subvertint l'organigrama i *apartant* Sanus, a qui ni tan sols va valorar l'antiguitat en l'ofici ni encara menys la seua disposició emotiva davant la consagració tan assenyada. Un gest acumulat en molts gestos més, dispersos però convincents, missatges elaborats amb marca de disseny perquè Sanus fóra captant el codi comunicatiu. I Sanus no és fava. Quan va fallar el cardenal Tarancón hi hagué un moviment, iniciat al Consell Valencià de Cultura i sota la supervisió del professor Grisolia, perquè Sanus ocupara la plaça

vacant i perquè continuara la trajectòria gloriosa del clergat valencià en l'organisme consultiu. Aquesta maniobra va ser contrarestada immediatament per Gasco, qui, amb la complicitat del president Zaplana, va preferir que el bisbe de Sogorb, Juan Antonio Reig –que ha decapitat l'únic catecisme en valencià de la seua diòcesi–, ocupara el lloc de Tarancón. I així, tot. I aquest tot inclou la marginació de l'equip de govern de Palau –amb els sis representants de les zones pastorals i els dos bisbes auxiliars, entre d'altres–, estament que s'ha transformat en un mer escenari subaltern en favor d'una superestructura pràctica i afí, del provicari al secretari, que ha pres el control efectiu de l'arxidiòcesi i a la qual es denomina de manera innominable.

Sanus tenia dues opcions: aguantar i esperar la jubilació d'aquí a cinc anys o dimitir. Ha preferit donar guerra. Retirar-se per servir l'església –l'*altra* església–, com ha reconegut en cercles privats. Denunciar la seua marginació com a bisbe auxiliar (s'havia convertit en un referent crític sense possibilitat de traslladar les reivindicacions del sacerdot a les altes instàncies) i destapar allò que ningú no s'atrevia a admetre: la inexistència d'unitat del col·legi episcopal. “Ni aquesta unitat existeix ni és percebuda pels sacerdots valencians ni per moltíssims seglars”, subratlla Sanus. I que l'església anònima que li presta suport (“em sent molt recolzat per molts capellans i seglars”) coneguera què succeeix a palau. Que se n'assabentara Roma també. Perquè el tret de Sanus –69 anys molt ben portats–, disparat des de València, ha sobrevolat terres i mars fins esquitllar-se als despatxos del Vaticà. Alerta: el Vaticà són paraules majors. Fins i tot per a García Gasco. Se n'assabenta la Santa Seu i tenim el crist muntat. L'arquebisbe, asseguren, sempre ha tingut cura de la seua imatge davant Roma. Segurament, amb aquesta crisi, haurà de reconstruir-la.